

Národní akční program

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

pro období 2017 – 2018

Schváleno Radou vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
dne 13. prosince 2016

Úvod

Národní akční program (NAP) bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) pro období 2017 – 2018 je prováděcím dokumentem Národní politiky BOZP, schválené Usnesením vlády č. 920 ze dne 23. července 2008. Ta stanoví základní priority a cíle v oblasti BOZP a ukládá Radě vlády pro BOZP jejich rozpracování do konkrétních krátkodobých a střednědobých úkolů, včetně stanovení termínů a odpovědnosti za jejich splnění. Současně je Radě vlády uloženo průběžně plnění stanovených úkolů sledovat, vyhodnocovat a aktualizovat je podle vývoje a potřeb v oblasti BOZP.

Přijatá opatření NAP pro léta 2017 – 2018 zahrnují probíhající úkoly z předchozího období, včetně průběžně plněných opatření k realizaci Národní politiky BOZP, a 10 nově zařazených úkolů, které reagují na potřeby praxe v oblasti BOZP v ČR. Patří mezi ně zejména aktuální témata z oblasti legislativy, zaměstnanosti, vzdělávání, vědy a výzkumu v BOZP. Nově se zaslouženě do NAP zařazuje téma ergonomie, s ohledem na požadavky odborné způsobilosti osob, specialistů v ergonomii, pro kvalifikovanou přípravu a zavádění ergonomických zásad na pracovištích.

Zvláštní pozornost bude v nadcházejícím období věnována prevenci rizik ve školství k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních a při přípravě na budoucí povolání. Jejich specifikace a uplatnění nástrojů k jejich minimalizaci, včetně opatření vedoucích ke zdravému vývoji a získávání informací a návyků k bezpečnosti a ochraně zdraví již od školního věku, budou zahrnuta do nově přijaté Národní strategie bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů v ČR.

NAP pro období 2017 – 2018 zahrnuje **7 prioritních oblastí s termínovanými úkoly:**

- I. Zavedení funkčního systému úrazového pojištění – opatření 1
- II. Zajištění financování systému BOZP – opatření 2, 3
- III. Prevence pracovních rizik – opatření 4, 5, 6, 7, 8
- IV. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů - opatření 9, 10, 11
- V. Rehabilitace po pracovním úrazu a nemoci z povolání - opatření 12
- VI. Vzdělávání pracovníků v oblasti BOZP – opatření 13, 14, 15, 16, 17
- VII. Výzkum a vývoj – opatření 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Dále jsou zařazeny **3 prioritní oblasti s průběžně plněnými úkoly:**

- VIII. Pracovně lékařské služby – opatření 26, 27, 28
- IX. Osvěta a propagace BOZP – opatření 29, 30
- X. Mezinárodní spolupráce – opatření 31, 32

Přední prioritou však nadále zůstává zajištění financování oblasti BOZP, na kterém závisí realizace priorit a cílů Národní politiky BOZP v oblasti prevence a rehabilitace poškození zdraví z práce, a většina souvisejících úkolů v prioritních oblastech NAP v nadcházejícím období, včetně naplňování „Strategického rámce pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014 - 2020“, přijatého Komisí Evropské unie dne 6. června 2014.

Národní akční program BOZP pro období 2017 – 2018

Základní priority	Prioritní opatření
I. Zavedení funkčního systému úrazového pojištění	<p>1. Sledovat průběh přípravy návrhu právní úpravy systému odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání a spolupracovat na její přípravě, přitom prosazovat uplatňování prevence, rehabilitace a souvisejících motivačních nástrojů ke zlepšování úrovně BOZP.</p> <p>Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP</p> <p>Spolupráce: MPSV, MF, MZ, Pracovní skupina pro národní dokumenty BOZP a úrazové pojištění Rady vlády pro BOZP</p> <p>Termín: průběžně do splnění úkolu</p>
II. Zajištění financování systému BOZP	<p>2. Připravit a projednat v Radě vlády návrh aktualizace Národní politiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně finančního zajištění jejího naplňování.</p> <p>Zodpovědnost: MPSV, MF</p> <p>Přípravi: Pracovní skupina pro národní dokumenty BOZP a úrazové pojištění Rady vlády pro BOZP</p> <p>Spolupráce: MZ, MŠMT, MPO, ČBÚ, sociální partneři</p> <p>Kontrolní termín: 30. června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p> <p>3. V rámci programového období 2014 – 2020 Evropského sociálního fondu, uplatnit v rámci Operačního programu „Zaměstnanost“ a Operačního programu „Výzkum, vývoj a vzdělávání“, oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro projekty se zaměřením na programy prevence a rehabilitace poškození zdraví z práce.</p> <p>Zodpovědnost: MPSV, MŠMT</p> <p>Spolupráce: Rada vlády pro BOZP</p> <p>Kontrolní termín: 31. prosince 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p>
III. Prevence pracovních rizik	<p>4. Zpracovat a předložit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví.</p> <p>Zodpovědnost: MPSV</p> <p>Spolupráce: ČBÚ, MPO, MD, MV, MO, MŠMT, HK ČR</p> <p>Kontrolní termín: 30. června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p> <p>5. Zpracovat a předložit návrh právní úpravy zvláštní odborné způsobilosti pro obsluhu stavebních strojů a zařízení se zvýšenou mírou rizika ohrožení života a zdraví, v souvislosti s právní úpravou zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení.</p> <p>Zodpovědnost: MPSV, MMR</p> <p>Spolupráce: MPO, ČBÚ, MD, MV, MO</p> <p>Kontrolní termín: 30 června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p>

<p>III. <i>pokračování</i></p>	<p>6. Zpracovat návrh nového nařízení vlády, kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek, značení a zavedení signálů. Zodpovědnost: MPSV Spolupráce: MZ, SÚIP Kontrolní termín: 31. prosince 2017</p>
	<p>7. Zpracovat návrh nového nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat. Zodpovědnost: MPSV Spolupráce: MZ, MZe, SÚIP Kontrolní termín: 30. června 2018</p>
	<p>8. Zpracovat návrh aktualizace seznamu nemocí z povolání. Zodpovědnost: MPSV, MZ Spolupráce: Pracovní skupina pro aktualizaci seznamu nemocí z povolání Rady vlády pro BOZP Termín: 31. prosince 2018</p>
<p>IV. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů</p>	<p>9. Předložit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ve smyslu § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Zodpovědnost: MŠMT Spolupráce: MPSV, MZ Kontrolní termín: 30. června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p>
	<p>10. Připravit návrh právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví studentů vysokých škol, včetně evidence a dokumentace jejich úrazů, vzniklých v rámci studia. Zodpovědnost: MŠMT Spolupráce: MZ, MPSV Kontrolní termín: 30. června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p>
	<p>11. Připravit návrh Národní strategie bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ČR. Zodpovědnost: MŠMT Spolupráce: MZ, MPSV Kontrolní termín: 30. června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p>
<p>V. Rehabilitace po pracovním úrazu a nemoci z povolání</p>	<p>12. V rámci přípravy návrhu právní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání sledovat uplatňování systémového řešení ucelené rehabilitace osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání směřující ke zmírnění sociálních a ekonomických důsledků poškození zdraví z práce a ke zpětnému začlenění do pracovního procesu. Zodpovědnost: MPSV Spolupráce: MZ, MŠMT, MF Kontrolní termín: 30. června 2017, dále průběžně do splnění úkolu</p>

<p>VI. Vzdělávání pracovníků v oblasti BOZP</p>	<p>13. MPSV se bude nadále podílet v příslušných sektorových radách MŠMT na tvorbě návrhů dalších profesních kvalifikací nebo návrhů na revizi platných profesních kvalifikací v oblasti BOZP. Zodpovědnost: MPSV, MŠMT Spolupráce: MZ, ČBÚ, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády pro BOZP, sociální partneři, odborné společnosti Termín: období 2017 - 2018</p>
	<p>14. Pokračovat ve zpracovávání standardů pro další vzdělávání odborně způsobilých osob podle zákona č. 309/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a spolupracovat v této věci s držiteli akreditací podle tohoto zákona. Zodpovědnost: MPSV, MŠMT Spolupráce: MZ, ČBÚ, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády pro BOZP, sociální partneři, odborné instituce, akreditované subjekty Termín: období 2017 – 2018</p>
	<p>15. Zpracovat porovnání vybraných národních právních předpisů v oblasti BOZP s právními předpisy v dané oblasti v členských zemích EU dle aktuálních potřeb a s ohledem na přípravu nových právních předpisů. Zodpovědnost: VÚBP, v.v.i. Spolupráce: MPSV Kontrolní termín: 30. září 2017, dále průběžně v období 2017 – 2018</p>
	<p>16. Analyzovat situaci na úseku pojišťování odpovědnosti odborně způsobilých fyzických osob z titulu výkonu jejich činnosti dle zákona č. 309/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, související s výkonem jejich činnosti. Zodpovědnost: VÚBP, v.v.i. Spolupráce: MPSV Termín: 30. září 2017</p>
	<p>17. Navrhnout zařazení profesní kvalifikace „Specialista v ergonomii“ do Národní soustavy povolání a připravit pro výkon této profese akreditovaný vzdělávací program. Zodpovědnost: MPSV Spolupráce: Česká ergonomická společnost, MŠMT Termín: 30. června 2018</p>
<p>VII. Výzkum a vývoj</p>	<p>18. Prosazovat zavedení financování výzkumných potřeb na jednotlivých rezortech tak, aby příslušné rezorty mohly přímo ovlivňovat zadávání a průběh řešení projektů vědy a výzkumu, včetně nejvyšších kvalitativních ukazatelů hodnocení výsledků. Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP Spolupráce: MPSV, MZ, MŠMT, MŽP, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády Termín: období 2017 – 2018</p>
	<p>19. Provést analýzu dopadu Průmyslu 4.0, respektive Práce 4.0, do oblasti BOZP. Zodpovědnost: VÚBP, v.v.i. Spolupráce: MPSV, SZÚ, sociální partneři Kontrolní termín: 30. září 2017</p>

<p>VII. pokračování</p>	<p>20. Připravit návrh aktualizace priorit výzkumu a vývoje BOZP v návaznosti na výzvy a klíčové cíle Strategického rámce EU pro BOZP na období 2014 – 2020 a aktuální potřeby v této oblasti. Projednat tyto priority v Radě vlády pro BOZP a doporučit konkrétní opatření k jejich realizaci.</p> <p>Zodpovědnost: Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády Spolupráce: MPSV, MZ, MŠMT, ČBÚ, MD, MŽP, MV Kontrolní termín: 30. září 2017 Termín: 31. března 2018</p>
<p>21. Pokračovat ve výzkumu BOZP při práci s nanomateriály – monitorování prací s nanomateriály v rámci státního zdravotního dozoru, výzkum zdravotních dopadů expozice nanomateriálům, vývoj metod pro měření a odhad expozice, vývoj nástrojů prevence (OOPP).</p> <p>Zodpovědnost: MZ, MPSV Spolupráce: SZÚ, VÚBP, v.v.i. Termín: 31. prosince 2018</p>	
<p>22. Pokračovat ve výzkumu problematiky muskuloskeletálních onemocnění se zaměřením na onemocnění horních končetin související s prací, vývoj metod kvantifikace zátěže a ergonomických nástrojů prevence.</p> <p>Zodpovědnost: MZ, MPSV Spolupráce: SZÚ, VÚBP, v.v.i. Termín: 31. prosince 2018</p>	
<p>23. Vyvíjet pracovní-fyziologické normy adaptované na stárnoucí populaci s ohledem na hodnocení zdravotní způsobilosti pro práci.</p> <p>Zodpovědnost: MZ, MPSV Spolupráce: SZÚ, VÚBP, v.v.i. Termín: 31. prosince 2018</p>	
<p>24. Aktualizovat doporučení k prevenci zdravotních rizik psychické zátěže při práci na nepravidelné a noční směny - iniciovat založení výzkumného programu v této oblasti.</p> <p>Zodpovědnost: Společnost pracovního lékařství a Společnost nemocí z povolání ČLS J. E. Purkyně Spolupráce: MZ, SZÚ, MPSV, VÚBP, v.v.i., Česká ergonomická společnost Termín: 31. prosince 2018</p>	
<p>25. Připravit návrh na zřízení expertní komise pro posuzování složitých případů nemocí z povolání a složitých případů posouzení zdravotní způsobilosti k práci a předložit ho k projednání Radě vlády pro BOZP.</p> <p>Zodpovědnost: Stálý výbor pro sociální a zdravotní problematiku Rady vlády pro BOZP Spolupráce: Společnost nemocí z povolání a Společnost pracovního lékařství ČLS J. E. Purkyně, MZ, MPSV Termín: 31. prosince 2017 Kontrolní termín: 30. června 2017</p>	

Průběžně plněná opatření národního programu

<p style="text-align: center;">VIII. Pracovní lékařské služby</p>	<p>26. V rámci systému celoživotního vzdělávání, ve spolupráci se vzdělávacími institucemi, nadále rozvíjet stávající kurzy a semináře pro zvýšení odborné kvalifikace poskytovatelů pracovnílékařských služeb a poskytovatelů zdravotních služeb posuzujících zdravotní způsobilost žáků a studentů při přípravě na budoucí povolání. Zodpovědnost: MZ Spolupráce: SZÚ, odborné společnosti ČLS J. E. Purkyně, instituty postgraduálního vzdělávání Termín: průběžně v období 2017 - 2018</p>
	<p>27. Doporučovat u poskytovatelů pracovnílékařských služeb se způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství a poskytovatelů v oboru praktické lékařství pro děti a dorost absolvování certifikovaného kurzu pracovního lékařství v trvání minimálně 150 hodin. Zodpovědnost: MZ Spolupráce: SZÚ, odborné společnosti ČLS J. E. Purkyně, instituty postgraduálního vzdělávání Termín: průběžně v období 2017 - 2018</p>
	<p>28. Dále usilovat o zachování základního oboru postgraduálního vzdělávání v pracovním lékařství (4 roky v zemích EU), vydat co nejdříve navržený vzdělávací program pro obor pracovní lékařství. Zodpovědnost: MZ Spolupráce: odborné společnosti ČLS J. E. Purkyně Termín: průběžně v období 2017 – 2018</p>
<p style="text-align: center;">IX. Osvěta a propagace BOZP</p>	<p>29. Napomáhat cestou preventivních programů „Bezpečný podnik“, „Profesionál BOZP“, „Koordinátor BOZP na staveništi“, „Bezpečné město“, „Bezpečná škola“, „Podnik podporující zdraví“ a „Zlatý Permon“, ke zvyšování úrovně BOZP a zlepšování pracovních podmínek, a propagovat tyto programy v Evropě. Zodpovědnost: MPSV, SÚIP, dozorové orgány MZ, ČBÚ, MŠMT Spolupráce: SZÚ, VÚBP, v.v.i., sociální partneři Termín: průběžně v období 2017 - 2018</p>
	<p>30. Pokračovat v tvorbě jednotné terminologie pro oblast BOZP v podobě Encyklopedie BOZP, s ohledem na aktivity Evropské agentury bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (projekt OSH Wiki), ve spolupráci se zainteresovanými subjekty. Zodpovědnost: MPSV, VÚBP, v.v.i. Spolupráce: MZ, MPO, MMR, MD, MO, MV Termín: průběžně</p>
<p style="text-align: center;">X. Mezinárodní spolupráce</p>	<p>31. Vyhodnotit fungování národní sítě Evropské agentury pro BOZP (Focal Point) a Poradního výboru pro BOZP při Evropské komisi a navrhnout případné úpravy spolupráce na národní úrovni ČR. Zodpovědnost: MPSV Spolupráce: MZ, Rada vlády pro BOZP, sociální partneři Termín: 30. června 2017</p>

32. Realizovat evropské informační a kontrolní kampaně zaměřené na oblast BOZP v úzké spolupráci se zainteresovanými resorty a sociálními partnery, například Evropskou kampaň o hodnocení rizik, Evropské sítě podpory zdraví na pracovišti, mezinárodní kampaně výboru zástupců inspekcí práce (SLIC) a koordinovat celostátní kampaně pro zaměstnavatele, které budou zaměřeny na zdravý životní styl zaměstnanců.

Zodpovědnost: MPSV, SÚIP, MZ, ČBÚ

Spolupráce: sociální partneři

Termín: průběžně 2017 – 2018